



Informacja z 8 spotkania **Grupy Wymiany Doświadczeń** **– zarządzanie oświatą w samorządach powiatowych**

Projekt: „*Doskonalenie zarządzania usługami publicznymi i rozwojem w jednostkach samorządu lokalnego*”

Termin spotkania: **23 – 24 maja 2013 r.**

Miejsce spotkania: **Hotel „Świętokrzyski Dwór” w Nowej Słupi; Powiat Kielecki**

W dniach 23-24 maja 2013 r. odbyło się ósme, ostatnie spotkanie Grupy Wymiany Doświadczeń w zakresie zarządzania oświatą w samorządach powiatowych. Gospodarzem spotkania był Powiat Kielecki.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele powiatów: Kieleckiego, województwo świętokrzyskie; Polkowickiego, województwo dolnośląskie i Brzezińskiego, województwo łódzkie. Związek Powiatów Polskich był reprezentowany przez Panów Ludwika Węgrzyna i Jarosława Komzę.

Zakładane cele spotkania:

- A. Zapoznanie się z doświadczeniami Powiatu Kieleckiego w zakresie prowadzenia Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych
- B. Podsumowanie ankiet badania opinii w zakresie kształcenia zawodowego.
- C. Analiza zrealizowania przez GWD zadań wynikających z Projektu.
- D. Zaprezentowanie rozwiązań zarządczych przyjętych do realizacji jako rezultat działania w GWD.
- E. Podsumowanie spotkań GWD i efektów uzyskanych przez Grupę.

Przebieg spotkania.

Spotkanie rozpoczęło się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Kielcach, gdzie uczestników przywitał Wicestarosta Kielecki Pan Zenon Janus. Po krótkim zaprezentowaniu bieżących działań Powiatu Kieleckiego w zakresie edukacji, Pan Wicestarosta przedstawił program wizyty studyjnej w dniu 23 maja 2013 r. Następnie uczestnicy udali się wspólnie, udostępnionym przez gospodarzy autobusem, do Podzamcza Chęcińskiego.

W pierwszej kolejności zapoznano się z Regionalnym Centrum Naukowo-Technologicznym w Podzamczu Chęcińskim, utworzonym przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego wspólnie z Powiatem Kieleckim jako partnerem. Z założeniami projektu zapoznał uczestników dyrektor Centrum pan Marcin Perz. Siedzibą Centrum jest dawny dwór starostów chęcińskich, odrestaurowany wraz z parkiem dworskim w ramach nakładów pokrytych w znacznej części ze środków unijnych. Dwór ten spełnia również funkcję ośrodka szkoleniowo-konferencyjnego. Ważnym elementem Centrum jest Park Naukowo-Technologiczny, którego ukończenie planowane jest we wrześniu bieżącego roku.

Uczestnicy zapoznali się z bazą Parku Naukowo-Technologicznego, przystosowaną do najnowocześniejszych badań biotechnologicznych i medycznych. Ta placówka naukowo-techniczna będzie służyć jako zaplecze badawcze, szczególnie w zakresie genetycznego podłoża chorób, dla Akademii Medycznej w Kielcach i innych ośrodków medycznych w Polsce. Centrum Naukowo-Technologiczne, oprócz Ośrodka Szkoleniowo-Konferencyjnego i Parku Naukowo-Technologicznego, dysponuje 30 ha gruntów przeznaczonych do udostępniania pod inwestycje. Dzięki wspólnym działaniom Województwa i Powiatu udało się pozyskać znaczne środki na sfinansowanie tego, realizowanego z rozmachem, przedsięwzięcia. Środki finansowe pochodziły z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej oraz Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Ogólny koszt to około 56 milionów złotych.

Następnie uczestnicy udali się do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Podzamczu Chęcińskim. Z bazą dydaktyczną Ośrodka oraz specyfiką jego pracy zapoznał uczestników dyrektor tej placówki Pan Bogdan Kalwat. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podzamczu jest placówką przeznaczoną dla chłopców w wieku od czternastego do osiemnastego roku życia. Obecnie przebywa w nim 48. wychowanków kształcących się w gimnazjum oraz w zasadniczej szkole zawodowej, w zawodzie: kucharz. Ośrodek powstał z inicjatywy ówczesnego Starosty Kieleckiego Pana Zenona Janusa, w miejsce likwidowanej szkoły rolniczej. Dzięki temu rozwiązaniu udało się utrzymać placówkę oświatową w Podzamczu a znaczna część dotychczasowych pracowników szkoły znalazła zatrudnienie w nowej jednostce. W trakcie dyskusji uczestnicy zadawali pytania dotyczące procesu tworzenia MOW-u i pokonywania oporów społecznych, związanych z umiejscowieniem placówki o charakterze socjoterapeutycznym w środowisku wiejskim. Pytano również o problemy wychowawcze i utrzymanie dyscypliny w tego typu ośrodkach. Dyrektor Bogdan Kalwat zaznaczył, że w pracy wychowawczej z tego typu młodzieżą najważniejsza jest dyscyplina i konsekwencja w przestrzeganiu ustalonych norm i zasad. Bardzo ważny jest również dobór kadry, ponieważ jest to ośrodek zamknięty, funkcjonujący 24 godziny na dobę i przez cały rok, dlatego wymaga od nauczycieli, wychowawców i pracowników obsługi dużej odpowiedzialności i odporności na stres. W trakcie dyskusji zwrócono szczególną uwagę na podnoszone przez Dyrektora wnioski dotyczące braku ogólnopolskich standardów postępowania z wychowankami MOW-ów a także brak uregulowania statusu wychowanków kończących osiemnaście lat. Brak standardów powoduje, że poziom pracy wychowawczej niektórych MOW-ów pozostawia wiele do życzenia, co szczególnie widać, gdy wychowankowie są przenoszeni do innych placówek. Pan Dyrektor stwierdził, że niekiedy potrzebuje pół roku na przystosowanie wychowanka, przychodzącego z niektórych innych placówek, do wymogów stawianych w tym Ośrodku. Pewnym problemem jest również automatyczne zakończenie sankcji sądowej, polegającej na umieszczeniu ucznia w MOW, z chwilą uzyskania przez niego pełnoletności. Przepisy nie biorą pod uwagę konieczności dokończenia programu wychowawczego ani cyklu roku szkolnego, a przecież samo ukończenie metrykalnego wieku pełnoletniego nie zmienia przyczyn umieszczenia w Ośrodku. Jedynym rozwiązaniem, stosowanym w Podzamczu Chęcińskim, jest zwrócenie się na podstawie wniosku wychowanka do sądu, o przedłużenie skierowania do MOW-u na czas do ukończenia roku szkolnego.

Po zakończeniu wizyty w MOW w Podzamczu Chęcińskim uczestnicy udali się do Hotelu „Świętokrzyski Dwór”, gdzie odbyła się robocza część spotkania. W tej części moderator Zbigniew Czepelak zaprezentował wyniki badań ankietowych, dotyczących kształcenia zawodowego oraz oceny spełniania przez samorządy powiatowe oczekiwań w zakresie wyposażenia szkół. Ankiety przeprowadzono powtórnie, po roku od poprzednich

badania i objęto nimi wszystkich uczniów najwyższych klas techników a także nauczycieli nauki zawodu. Porównanie wyników ankiet z dwóch badań zostało opracowane i przygotowane przez moderatora w formie prezentacji (prezentacja w załączeniu). Przedyskutowano wnioski płynące z wyników ankiet. Uczestnicy zgodnie stwierdzili, że poprzednie badania ankietowe przyczyniły się do wdrożenia rozwiązań organizacyjnych których skutkiem jest poprawa opinii klientów szkoły, zarówno na temat wyposażenia i efektów kształcenia zawodowego jak i na temat oceny samorządu powiatowego. Zgodzono się z propozycją moderatora, odnośnie przeprowadzenia w następnym roku szkolnym kolejnych badań ankietowych w celu uzyskania informacji o tendencjach zmian opinii uczniów i nauczycieli.

Uczestnicy zaprezentowali rozwiązania zarządcze w dziedzinie zarządzania edukacją które wypracowali jako efekt pracy w Grupie Wymiany Doświadczeń. Po prezentacjach rozpoczęła się dyskusja, w trakcie której wymieniano doświadczenia w zakresie wdrażania nowych rozwiązań zarządczych w powiatach. Opisy wdrożeń uczestnicy przesłali drogą elektroniczną oraz przekazali podpisane oryginały do Pana Jarosława Komży, koordynatora ze Związku Powiatów Polskich.

W drugim dniu kontynuowano omawianie rozwiązań zarządczych a następnie moderator dokonał podsumowania spotkań Grupy Wymiany Doświadczeń w zakresie oświaty w powiatach. Od września 2011 r. do maja 2013 r. odbyło się osiem spotkań Grupy, w trakcie których wymieniano doświadczenia, porównywano wskaźniki oświatowe uzyskiwane w powiatach uczestniczących w wymianie doświadczeń, wdrożono karty usług oświatowych, analizowano poprawność decyzji administracyjnych w oświacie i przygotowano rozwiązania zarządcze, mające poprawić zarządzanie oświatą w powiatach. W ramach GWD przeprowadzono dwukrotnie badania ankietowe, dotyczące kształcenia zawodowego oraz oceny powiatu jako organu prowadzącego szkołę. Badaniami objęto łącznie 1691 uczniów i 509 nauczycieli. W trakcie każdego ze spotkań realizowano program obejmujący wymianę doświadczeń w zakresie głównego tematu spotkania a ponadto gospodarze prezentowali informacje dotyczące samorządu powiatowego, a szczególnie wskaźniki oświatowe według przyjętego wspólnie jednakowego schematu. W trakcie każdego ze spotkań odbywały się wizyty studyjne w szkołach i placówkach, dostosowane do omawianej tematyki, dzięki czemu uczestnicy mogli poznać specyficzne typy szkół i placówek a także skorzystać z dobrych praktyk i wzorów. W trakcie ośmiu spotkań zapoznano się z następującymi typami szkół i placówek: Ośrodkiem Metodycznym, szkołami hotelarsko-gastronomicznymi, technikum mechatronicznym, szkołą górniczą, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym, Domem Wczasów Dziecięcych i Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym. Można więc powiedzieć, że wymiana doświadczeń objęła cały przekrój szkół i placówek w zakresie zadań powiatów. Podsumowując spotkania GWD moderator podziękował za współpracę, podkreślając wysokie kompetencje uczestników oraz ich otwartość i kreatywność, dzięki czemu dało się zrealizować ten ambitny program spotkań (prezentacja w załączeniu). Podziękował również władzom Powiatu Kieleckiego za umożliwienie powtórnego spotkania GWD w tym powiecie.

Następnie zabrał głos Pan Jarosław Komża który ocenił osiągnięcie rezultatów Projektu stwierdzając, że wszystkie założenia zostały zrealizowane. Omówił również program konferencji podsumowującej Projekt, która odbędzie się w dniach 3/4 czerwca b.r. w Legnicy. Na zakończenie Pan Ludwik Węgrzyn, ekspert Związku Powiatów Polskich podsumował pracę Grupy Wymiany Doświadczeń w oświacie na tle innych komponentów Projektu. Pan Węgrzyn potwierdził wysoką ocenę merytorycznej pracy i zaangażowania uczestników GWD, i podziękował gospodarzom wszystkich spotkań za stworzenie bardzo

dobrych warunków do pracy, otwartość i gościnność. Podkreślił korzyści jakie niósł ze sobą zróżnicowany charakter powiatów uczestniczących w Projekcie, co pozwoliło na zaprezentowanie dobrych praktyk w bardzo szerokim zakresie. Podziękował moderatorowi Zbigniewowi Czepelakowi za przygotowywanie i prowadzenie spotkań oraz opracowywanie wyników ankiet a Panu Jarosławowi Komży za wsparcie organizacyjne i nadzór nad realizacją zadań Projektu w GWD.

Również uczestnicy odnieśli się do oceny działalności GWD, podkreślając korzyści jakie z tego tytułu osiągnęli. Pani Lidia Grzanka, Naczelnik Wydziału Starostwa Powiatowego w Kielcach podkreśliła, że pomiędzy uczestnikami oraz w kontaktach z moderatorem nawiązały się więzi współpracy i wymiana doświadczeń odbywa się nie tylko w trakcie spotkań ale również wykorzystywana jest do kontaktów w bieżącej pracy. Wysoko oceniła GWD jako formę współpracy osób zajmujących się zarządzaniem oświatą i zwróciła się do Panów Ludwika Węgrzyna i Jarosława Komży o podjęcie działań, w celu kontynuacji spotkań Grupy również w przyszłości. Pan Ludwik Węgrzyn zadeklarował, że Związek Powiatów Polskich będzie czynił starania o kontynuację Grup Wymiany Doświadczeń, ponieważ jest to bardzo efektywna forma współpracy i doskonalenia zarządzania. Pan Starosta Zenon Janus stwierdził, że celowe byłoby doprowadzenie do ponownego spotkania członków GWD w oświacie bez względu na to, czy będą nadal ujęte w jakimś projekcie. Powiat Kielecki deklaruje chęć zorganizowania takiego spotkania jesienią 2013 r. lub za rok wiosną 2014 r.

Na tym zakończono roboczą część ósmego spotkania GWD. Uczestnicy, na zaproszenie gospodarzy, udali się na wyjazd studyjny zapoznając się z atrakcjami turystycznymi Powiatu Kieleckiego.

Przyjęte ustalenia:

1. Związek Powiatów Polskich powinien wesprzeć starania osób zarządzających Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi o zmiany w ustawodawstwie, dotyczące:

a) wprowadzenia standardów funkcjonowania MOW-ów (wychowawczych, kadrowych, wyposażenia itp.),

1. b) określania przez sądy okresu skierowania ucznia do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w oparciu o program resocjalizacji i z uwzględnieniem możliwości zakończenia roku szkolnego. Obecnie o opuszczeniu Ośrodka decyduje jedynie data uzyskania pełnoletności. Wychowanek „znika” z systemu, mimo iż efekty wychodzenia ze stanu demoralizacji, stanowiącej podstawę skierowania przez sąd, nie zostały osiągnięte.

2. Uczestnicy zadeklarowali potrzebę kontynuacji spotkań GWD.

**Moderator Grupy Wymiany Doświadczeń
z zakresu zarządzania oświatą w samorządach
powiatowych**

Zbigniew Czepelak